

[N. Chr. Christensen.]

han ikke må mangle noget til eget underhold. Der kan her henvises til lovforslagets bemærkninger, hvoraf det fremgår, at der i 1951—52 er udbetalt over 47 mill. kr. i kommunehjælp uden tab af valgret, medens det udbetalte beløb, som medfører valgrætsfortabelse, kun er på knap 4 mill. kr. Der argumenteres nu ud fra den opfattelse, at det kun er et ringe beløb, der er tale om, og at det kun drejer sig om 10 200 personer, medens der er 72 000 personer, der får kommunehjælp og alligevel bevarer valgretten; så kan man lige så godt lade de sidste springe, siger den højtærede socialminister. Det forekommer mig at være en meget svag argumentation. Den højtærede socialminister synes ganske at glemme, at der for det første i den nugældende lov i høj grad er taget hensyn til uforskyldt nød, og for det andet, at den sidste del, bortset fra de undtagelser, vi kan forhandle om, netop i stor udstrækning er arbejdssky og asociale personer, som selv har sat sig udenfor samfundet og derfor ikke har krav på at være medbestemmende, medmindre de i gerning viser, at de vil indtræde i det påny som gode samfundsborgere. I så fald hjemler den nugældende lov mulighed for enten eftergivelse eller lempelig tilbagebetaling af en del af det beløb, de har oppebåret som fattighjælp. Det er ikke sådan, at en ny start ikke er mulig.

Vender vi os til ministerens henvisning til de straffede personers optagelse i samfundet, synes jeg ikke det forhold kan bruges som sammenligningsgrundlag. Disse mennesker har efter udstået straf gjort det mellemværende, de havde med samfundet, op, og ifølge vor humane straffelovgivning skal de kunne vende tilbage til samfundet og leve et normalt liv.

Jeg slutter derfor med at sige, at vi ønsker lovforslaget grundigt behandlet i et udvalg og er villige til at ajourføre visse bestemmelser i en anden udformning. Som jeg allerede har antydnet: hovedprincippet, at vejen til medbestemmelsesret i samfundets anliggender skal stå åben uden hensyn til, om vedkommende nægter at opfylde selv de mest elementære forpligtelser, kan vi ikke godtage. Det er en form for humanisme, der kun kan underminere demokrati og folkestyre, og derfor har det intet med

virkelig social og human tankegang at gøre. Hvis båndene i den grad skal løses, som den højtærede socialminister her foreslår, kan man i fremtiden skyde en hvid pind efter enhver form for tilbagebetaling af kommunehjælpsydelser, hvortil der er knyttet bestemmelse om, at der skal kunne kræves tilbagebetaling i visse tilfælde. Man opnår kun at udtvære forskellen mellem særhjælp, som loven giver mulighed for i særlige trangtilfælde, og kommunehjælp, og dermed ruller snebolden videre. Det er efter vor opfattelse ingen god gerning, den nuværende socialminister øver overfor den sociale linie. Det er åbenbart blomster, der er plukket i det ærede medlem hr. Aksel Larsens have, og disse blomster burde den højtærede socialminister lade kommunisterne være ene om at dyrke.

Erna Sørensen: Jeg vil gerne have lov til på mit partis vegne at fremsætte nogle specielle betragtninger i anledning af det lovforslag, vi her behandler.

Jeg deler ikke den højtærede socialministers glæde over, at han kan fremsætte dette lovforslag. Jeg ser udmærket godt, at der er ting i vor sociallovgivning, som vi skal rette på, og jeg ser også godt, at når vi vedtager en lov om retsvirkningers bortfald efter udstået straf, så vil det være ganske naturligt, at vi også ser på de bestemmelser, der findes i socialreformen med hensyn til valgrætsfortabelse og med hensyn til tilbagebetaling af modtaget hjælp. Men jeg mener, at det er et sundt princip, at den enkelte borger stræber efter at klare sig selv, og at man kun kommer til hjælp i de tilfælde, hvor dette er udelukket, enten det nu skyldes sygdom eller arbejdsløshed eller andre omstændigheder, som vedkommende ikke selv er herre over. Jeg vil gerne strække mig endog meget vidt på dette område, fordi jeg ser sådan på det, at det danske folk skal være eet stort demokratisk samfund, hvor der er gode forhold at leve under, og hvor man kan være tilfreds med sin daglige gerning og sit virke, men jeg tror ikke, man opnår en sådan tilfredshed her i livet ved en lovgivning, der, om jeg så må sige, flyder ud og ikke giver vedkommende, som skal blive til noget, den fornødne ryggrad. Det er det, som man må bygge på i et demokratisk samfund, at man står last og brast om